

Київський національний лінгвістичний університет

Кафедра психології, педагогіки і туризму

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сільський туризм

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Спеціальність	242 Туризм
Освітня програма	Туристичне обслуговування
Форма здобуття освіти	денна
Статус дисципліни	вибіркова
Мова викладання	українська
Семестр	V
Обсяг дисципліни	кредити – 3 загальний обсяг годин – 90 аудиторна робота – 30 год., у т. ч.: <ul style="list-style-type: none"> - лекції – 14 год., - семінарські заняття – 16 год., - самостійна робота – 60 год.
Форма контролю	залік
Пререквізити	передумовою до вивчення дисципліни є теоретичні знання та практичні навички з дисциплін «Основи рекреації», «Географія туризму», «Організація туристичних подорожей», «Менеджмент у туризмі», «Маркетинг у туризмі». Здобувачі вищої освіти повинні знати сутність базових понять, термінів та категорій сфери туризму, туристичні потреби та мотиви подорожей, особливості послуг у сільській місцевості; вміти пояснювати вплив факторів на мотивацію вибору сільської місцевості для відпочинку; складати програми турів та пропонувати заходи щодо поліпшення якості туристичного обслуговування; володіти елементарними навичками пошуку, аналізу, систематизації та узагальнення інформації, проведення науково-дослідної роботи та презентації її результатів.
Постреквізити	знання, отримані у процесі вивчення дисципліни «Сільський туризм», можуть бути використані під час розв'язання практичних завдань та вирішення фахових проблемних питань, у тому числі під час виконання курсової та кваліфікаційної робіт.
Викладач	КУЧЕРЯВА Ганна Олександрівна, кандидат географічних наук, доцент
Контактна інформація	e-mail: hanna.kucheriava@knlu.edu.ua
Дні занять	згідно розкладу занять
Консультації	згідно графіку консультацій

ЗАГАЛЬНИЙ ОПИС ЗМІСТУ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни «Сільський туризм» є засвоєння теоретико-методологічних основ та набуття практичних навичок організації сільського туризму.

Об'єктом вивчення є сільський туризм, **предметом** вивчення є прийоми, методи та способи організації сільського туризму.

Завдання дисципліни: ознайомлення із закордонним досвідом розвитку сільського туризму, аналіз передумов та факторів організації сільського туризму в Україні; дослідження сучасного стану та перспектив розвитку сільського туризму в країні. Також здобувачі вивчають менеджмент і маркетинг у сільському туризмі, набувають практичні навички та уміння розробки бізнес-плану для започаткування власної справи у цій сфері.

ЦІЛІ НАВЧАННЯ

Засвоєння навчальної дисципліни «Сільський туризм» передбачає формування таких *компетентностей*: здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов; здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу; прагнення до збереження навколишнього середовища; здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми; навички міжособистісної взаємодії; здатність планувати та управляти часом; здатність працювати в команді та автономно; здатність зосереджуватися на результатах при виконанні завдань та вміння їх презентувати; здатність використовувати професійну термінологію, оперувати туристичною інформацією, вести дискусію та передавати власну думку в усній і письмовій формах.

Також вивчення дисципліни має на меті формування *фахових компетентностей*: знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів; розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного); здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту; здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних форс-мажорних обставинах; здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал; здатність аналізувати місце України у світовому та загальноєвропейському туристичному просторі; здатність до використання комплексу заходів, спрямованих на підвищення якості туристичного обслуговування.

Програмні результати навчання, що досягаються під час вивчення дисципліни «Сільський туризм»: знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів; знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук; знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ; розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт; застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг; адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях; приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності; зосереджуватися на результатах при виконанні завдань та вміти їх презентувати; використовувати професійну термінологію, оперувати туристичною інформацією, вести дискусію та передавати власну думку в усній та письмовій формах; використовувати набуті знання для аналізу місця України у світовому та загальноєвропейському туристичному просторі; розробляти та застосовувати заходи, спрямовані на підвищення якості туристичного обслуговування.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Під час вивчення дисципліни «Сільський туризм» здобувачі вищої освіти мають відвідувати лекційні та семінарські заняття, вчасно виконувати всі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Відпрацювання занять, пропущених через поважні причини, відбувається під час консультацій. У разі здачі завдань (практичні роботи) після встановленого строку, кількість балів за їх виконання зменшується (з мах 5 б. ставиться лише 4).

Під час виконання завдань здобувачі повинні обов'язково дотримуватися принципів академічної доброчесності, а саме: самостійно виконувати всі види завдань та форми контролю; посилатися на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надавати достовірну інформацію про використані методики досліджень і джерела інформації, результати власної навчальної діяльності.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Тема 1. Сільський туризм: сутність та основні дефініції. Основні поняття та визначення: сільський туризм, агротуризм, екотуризм, зелений туризм. Сільський туризм в сучасному туристичному бізнесі. Соціально-економічна сутність поняття «сільський туризм» та його роль у забезпеченні зайнятості сільського населення. Функції сільського туризму.

Тема 2. Історія розвитку сільського туризму в світі. Особливості розвитку та підтримки сільського туризму у різних країнах. Європейський досвід організації сільського зеленого туризму. Класифікація баз відпочинку,

засобів розміщення згідно вимог Світової туристичної організації та категоризація аграрних садиб, прийнята у різних країнах.

Тема 3. Сучасний стан та перспективи розвитку сільського туризму в Україні. Сільський туризм як перспективний напрям розвитку внутрішнього туризму. Основні передумови та фактори розвитку сільського туризму. Організаційно-законодавче забезпечення сільського туризму в Україні. Загальний стан та перспективи розвитку сільського зеленого в країні. Механізми і шляхи підвищення ефективності сільського туризму в українських селах.

Тема 4. Економічні аспекти організації та планування сільського туризму. Стратегічне планування сільського туризму. Основні ознаки та умови організації діяльності агротуристичного підприємства. Економічні показники діяльності туристичних підприємств. Попит і пропозиції у сфері сільського туризму. Методи встановлення цін на туристичний продукт. Показники зайнятості в сільському туризмі.

Тема 5. Менеджмент та маркетинг у сільському туризмі. Основні аспекти менеджменту сільського туризму: планування, організація, мотивація, контроль. Менеджмент людських ресурсів сільського туризму. Дослідження ринку сільського туризму. Групи споживачів у сільському туризмі, визначення їх потреб. Розробка маркетингової стратегії агрооселі. Особливості дизайну і оформлення агрооселі.

Тема 6. Розробка бізнес-плану та просування турпродукту сільського туризму. Бізнес-планування агросадиби. Типові розділи бізнес-плану. Особливості організації та планування у сільському туризмі. Політика продажу та канали збуту турпродукту в сільському туризмі. Інтернет-маркетинг у сільському туризмі.

Тема 7. Якість обслуговування в сільському туризмі. Сутність якості продукту сільського зеленого туризму. Вимоги до якості сільських (зелених) садиб. Сертифікація зелених садиб. Безпека в сільському туризмі.

ВИДИ ЗАНЯТЬ, ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Передбачені лекційні та семінарські заняття, виконання самостійної роботи (практичних робіт). Форма підсумкового контролю – залік.

Під час навчання використовуються пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, частково-пошуковий, проблемно-пошуковий, дослідницький, діалогово-комунікаційний методи, метод проблемного викладу матеріалу, самонавчання. Семінарські заняття передбачають усне опитування, участь у дискусіях, захист групових проєктів, індивідуальних завдань, презентацій. Самостійна робота включає вивчення теоретичних питань, що стосуються тем лекційних занять, виконання індивідуальних завдань, участь у виконанні групових проєктів, підготовка презентацій.

Однією з умов виконання індивідуальних завдань є дотримання принципів академічної доброчесності.

СИСТЕМА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Система модульно-рейтингового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти має таку структуру:

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності здобувача	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – залік	1. Аудиторна та самостійна позааудиторна робота	50
		2. Модульна контрольна робота (МКР)	50
		Разом	100

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності здобувача (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються «0».

Критерії оцінювання аудиторної роботи

№ з/п	Види навчальної діяльності	Оцінка	Критерії оцінки
1.	Відповідь на основні питання	5	Правильна, ґрунтовна, повна відповідь, творче висвітлення проблем. Демонстрація самостійного знаходження відповіді на проблемні запитання, спираючись на лекційний матеріал та додаткову літературу; вміння аналізувати, робити власні висновки; здатність встановлювати міжтематичні та міжпредметні зв'язки.
		4	Відповідь правильна, але недостатньо повна, розгорнута та ґрунтовна. На проблемні запитання здобувач знаходить відповідь за допомогою викладача, спираючись переважно на лекційний матеріал без застосування додаткової літератури.

		3	Відповідь поверхнева з порушенням логіки, не аргументована. Здобувач, формулюючи відповідь на питання, репродуктивно відбиває зміст лекційного матеріалу, допускає помилки у визначенні понять та категорій, не здатний знайти відповідь на проблемні запитання, чи вирішити проблемні завдання.
		2	Відповідь неправильна. Здобувач демонструє нездатність розкрити питання семінару, допускає багато суттєвих помилок у визначенні понять та категорій.
2.	Доповнення, відповіді на проблемні питання, участь у дискусії тощо.	5	Максимально висока активність, що свідчить про всебічну обізнаність матеріалу, систематичну підготовку до занять на основі опрацювання лекційного матеріалу та додаткової літератури.
		4	Висока активність, що свідчить про обізнаність матеріалу. Доповнення підтверджують систематичну підготовку здобувача, але виявляють його репродуктивні, а не власні судження тощо.
		3	Середня активність, що свідчить про недостатню обізнаність матеріалу. Здобувач дає відповіді на запитання поверхнево, допускає помилки у визначенні понять та категорій.
		2	Низька активність, що свідчить про не володіння матеріалом.
3.	Експрес-контроль (робота на занятті протягом 10-15 хв.: поточна письмова робота, вибіркоче опитування ін.)	5	Повна відповідь за критеріями конкретного виду роботи.
		4	Недостатньо повна відповідь за критеріями конкретного виду роботи.
		3	Поверхнева з порушенням логіки, не аргументована.
		2	Незадовільна відповідь за критеріями конкретного виду роботи.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи здобувача

Критерії оцінки	Оцінка
Робота виконана правильно, творчо і самостійно, демонструє належний рівень знань та сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються до даного типу завдань.	«відмінно»
Робота виконана самостійно, містить несуттєві помилки, демонструє належний рівень знань, сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються до даного типу завдань.	«добре»
Робота виконана, але містить помилки, демонструє недостатній рівень знань та недостатню сформованість практичних навичок; оформлення роботи не в повній мірі відповідає вимогам, що висуваються до даного типу завдань.	«задовільно»
Робота виконана невірно, не відповідає вимогам.	«незадовільно»

У кінці вивчення навчального матеріалу напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу здобувача як середнє арифметичне значення усіх поточних оцінок за ці види робіт з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує у рейтинговий бал за роботу протягом семестру шляхом помноження на 10. Таким чином, **максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру становить 50.**

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Види завдань	Кількість балів	Критерії оцінки
Питання (завдання) репродуктивного рівня (мах – 10 б)	10	відповідь логічна та послідовна, повністю розкриває зміст питання;
	7 – 9	відповідь повна, проте є незначні недоліки та помилки;
	4 – 6	відповідь неповна, містить недоліки та помилки;
	1 – 3	відповідь схематична, містить багато фактологічних помилок та неточностей;
	0	відповідь відсутня або повністю не відповідає змісту питання.
Питання (завдання) алгоритмічного рівня (мах – 15 б.)	15	відповідь повна, логічна, послідовна. Здобувач демонструє відмінне знання фактологічного матеріалу, досконало орієнтується у змісті питання;
	11 – 14	відповідь у цілому правильна, проте недостатньо повна та змістовна;
	7 – 10	відповідь неповна, містить деякі помилки та неточності;
	4 – 6	відповідь неповна, поверхнева, із суттєвими помилками та неточностями;
	1 – 3	відповідь схематична, майже не розкриває зміст питання, містить неточності, помилки;

	0	відповідь відсутня або повністю не відповідає змісту питання.
Питання (завдання) творчого рівня (має – 25 б.)	25	відповідь вичерпна, змістовна, логічна та послідовна, містить самостійні судження та демонструє здатність творчого розв'язання поставлених завдань; здобувач вільно оперує поняттями та категоріями, аргументовано доводить власну точку зору;
	21 – 24	відповідь правильна, змістовна, послідовна, але містить деякі неточності у розв'язанні завдань; здобувач аргументовано доводить власну точку зору;
	16 – 20	відповідь змістовна, послідовна, але містить недоліки та неточності у розв'язанні завдань; здобувач демонструє недостатнє обґрунтування власної точки зору;
	11 – 15	відповідь в цілому правильна, але неповна, містить незначні недоліки, рівень самостійності суджень недостатній;
	6 – 10	відповідь неповна, схематична, є неточності та помилки у викладенні матеріалу, рівень самостійності суджень недостатній;
	1 – 5	відповідь поверхнева, нелогічна, містить суттєві помилки та неточності, рівень самостійності суджень низький;
	0	відповідь відсутня або не відповідає змісту питання.
Разом	50 балів	

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового бала за роботу протягом семестру і рейтингового бала за МКР. Максимальний рейтинговий бал студента становить 100 балів.

Підсумкове форма контролю – **залік в усній формі.**

Умови допуску до заліку: повне виконання програми курсу, відпрацювання пропущених лекцій і семінарських занять, виконання самостійної роботи, успішне виконання модульної контрольної роботи.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 60 і вище, отримують оцінку «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється оцінка «зараховано» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – Е та бал 60. Якщо студент під час заліку отримав оцінку «не зараховано», то йому у відомість обліку успішності виставляється оцінка «не зараховано» в національній шкалі, оцінка FX – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.

Критерії оцінювання заліку:

№	Критерії оцінювання	Шкала оцінювання	
		«зараховано»	«не зараховано»
1.	Відповідність змісту	Відповідь здобувача повністю відповідає змісту питання. Основні проблеми розкриті чітко та в повній мірі.	Відповідь здобувача лише частково відповідає / не відповідає змісту питання. Основні проблеми визначено нечітко / не визначено.
2.	Повнота і ґрунтовність викладу	Основні питання розкриті повністю і ґрунтовно.	Основні питання розкриті лише частково і без належної глибини / зовсім не розкриті.
3.	Термінологічна коректність	Здобувач вільно й коректно користується понятійно-категорійним апаратом дисципліни	Здобувач майже не користується термінологією.

Оцінка «зараховано» виставляється за умови, якщо відповідь здобувача в повній мірі відповідає всім зазначеним критеріям.

Оцінка «не зараховано» виставляється за умови, якщо відповідь здобувача не відповідає хоча б одному із зазначених критеріїв.

Шкала відповідності оцінок

Оцінка в національній шкалі («зараховано», «не зараховано») та оцінка в шкалі ЄКТС виставляються на підставі семестрового рейтингового бала здобувача за дисципліну у такий спосіб:

90 – 100 балів	–	A	} зараховано
82 – 89 балів	–	B	
75 – 81 бал	–	C	
66 – 74 бали	–	D	
60 – 65 балів	–	E	
59 балів і нижче	–	FX	– не зараховано.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Базова література

1. Вишневецький В.І. Екологічний туризм. К.: Інтерпрес ЛТД, 2015. 140 с.
2. Власенко І. В., Іващенко Г. В. Функціонування сільського зеленого туризму в умовах ринкової економіки України. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. 2017. Вип. 1 (25). С. 218-233.
3. Гапоненко Г. І., Парфіненко А. Ю. Шамара І. М. Сільський зелений

- туризм: навчальний посібник. Суми : ПФ «Видавництво «Університетська книга»», 2019. 178 с.
4. Дідик Н. В., Варшава О. В. Розвиток зеленого туризму – пріоритетне завдання для України. *Економіка та суспільство*. 2017. Вип. 9. С. 763–767.
  5. Кудла Н.Є. Сільський туризм: основи підприємництва та гостинності. Навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 152 с.
  6. Папп В. В. Сільський зелений туризм як пріоритетний напрям розвитку сільських територій України. *Агросвіт*. № 18, 2015. С. 17 – 22.

Додаткова

1. Биркович В.І. Сільський зелений туризм – пріоритет розвитку туристичної галузі України. *Стратегічні пріоритети. Науково-аналітичний щоквартальний збірник*. 2011. №1 (6). С. 138 – 143.
2. Гакал Т. О. Науково-концептуальні положення обґрунтування сутності категорії «сільський зелений туризм». *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2019. №4(20). С. 187 – 197.
3. Гапоненко Г. І. Використання потенціалу сільських територій Харківської області в контексті розвитку сільського зеленого туризму. *Бізнес Інформ*. 2018. № 4. С. 158 – 163.
4. Гапоненко Г. І., Василенко А. В., Шамара І. М. Перспективи організації Зелених шляхів в Україні як пріоритетний напрямок розвитку ринку внутрішнього туризму. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм*. 2021. №13. С. 174-185.
5. Горішевський П. В., Васильєв В. П., Зінько Ю. В. Сільський зелений туризм : організація гостинності на селі: підручник. Івано-Франківськ: Місто-Н, 2003. 148 с.
6. Горьовий В. П., Тимчук С. В. Менеджмент фермерський господарств: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2014. 366 с.
7. Корж Н.В., Басюк Д.І. Управління туристичними дестинаціями. Підручник. Вінниця, 2017. 322 с.
8. Мазур С. А. Сільський туризм як перспективний напрям розвитку внутрішнього туризму. *Ефективна економіка*. 2018. № 2. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6122>.
9. Петрук В.Г. та ін. Екогеографія та екотуризм: Підручник / В. Г. Петрук, О.В. Бондарчук, І.А. Трач, О.Ю. Панасюк, Ю.І. Царук, В.Д. Ваколюк. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. 178 с.
10. Пітюлич М. М., Михайлюк І. І. Особливості функціонування

сільського туризму в Україні та досвід європейських країн. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка»*. 2011. Спецвипуск 33. Частина 3. С. 154 – 158.

11. Рутинський М.Й., Зінько Ю.В. Сільський туризм. Навчальний посібник. К.: Знання, 2006. 271 с.

Інформаційні ресурси

1. Наукова періодика України. URL: <http://nbuv.gov.ua/taxonomy/term/334>
2. Туристична бібліотека. Все про туризм. URL: <https://tourlib.net/ua.htm>
3. Офіційний сайт Greenways Ukraine – «Зелені шляхи України». URL: <http://www.greenways.com.ua/history-gw/>
4. Спілка сільського зеленого туризму України. URL: <https://www.greentour.com.ua/en>